

NYHETSBRV **INDIEN**

Utgivet av *Indienspecialisten EMPATUM*
Engelbrektsgratan 39, 114 32 Stockholm.
Tel 08-411 04 08. E-post: empatum@comhem.se
Redaktör och ansvarig utgivare: David Ståhl
Hemsida: <http://www.empatum.se>

Nr 4 2013

Utkommer 5 gånger per år
Nittonde årgången

Stort larm:

INDIEN FALLER !

...eller är det Rupien?

Kris! Katastrof! Rupien faller! Den har förlorat 20% gentemot dollarn sedan i maj i år. I de indiska massmedierna är rubrikerna feta och svarta. Utan tvekan finns det ett element av sårad nationell stolthet över rupiens fall. Många tror att en fallande - eller "svagare" - rupie indikerar att hela Indien är på fallrepet och blir "svagt". Detta är naturligtvis nonsens. En svag valuta gynnar landets export och minskar importen. Detta har hjälpt Kina att förbättra sin ekonomi - och ingen vill väl kalla Kina för ett svagt land?

Sveriges generalkonsul i Mumbai, **Fredrika Ornbrant**, (se separat artikel på sid 2) blev förvånad när hon kom tillbaka till Indien efter en månads semester. När hon reste såg allting ljusst ut och alla var positiva, när hon kom tillbaka var allting nattsvart och alla var negativa. Folk kom med kommentarer som att Indien sjunker, regeringen är oduglig etc. Nyhetsbrevets redaktör känner igen detta: indierna kan svänga snabbt mellan ytterligheter. Trots att man gärna vill vara stolt över sitt land så finns det en tendens att "snacka ner" det, t.ex. när det gäller våldsbrottslighet (se Nyhetsbrev 1/2013).

Rupieraset nu jämförs ibland med den ekonomiska krisen år 1991. Men skillnaderna är stora. År 1991 räckte Indiens valutareserv till tre veckors import, idag räcker den till ett halvårs import. År 1991 hade Indien nästan inga utländska investeringar, rupien var icke-konvertibel och dess kurs fastställdes av Reserv Bank of India.

Kapitalrörelser såväl in som ut var

kontrollerade och begränsade.

Indiens problem är att det importerar för mycket och exporterar för lite. Man importerar 75 % av all olja. Regeringen betalar höga subsidier för elektricitet, diesel, mat m.m.

Den här lampan tänder RBI:s nye chef Raghuram Rajan när han tycker att det blir alltför mörkt.

Detta är dyrt för statskassan. Indien är ett land som svämmar över av arbetskraft, både utbildad och outbildad. Ändå är indiska företag minst lika ovilliga som svenska att anställa. Varför? Därför att har man en gång anställt någon är det omöjligt att avskeda, och t.o.m. mycket svårt att omplacera vederbörande inom företaget.

Indien måste öka sin tillverkningsindustri, bygga bort flaskhalsarna inom infrastrukturen, reformera arbetsrätten och minska subsidier-

forts på sid 2

NY CHEF FÖR RBI

Reserve Bank of India (RBI) är Indiens motsvarighet till Sveriges Riksbank. Det är RBI som ger ut sedlar, bestämmer räntor etc. Den nye chefen där, som tillträdde i början av september, heter Raghuram Rajan.

Han föddes 1963 i Bhopal. År 1985 utexaminerades han från *Indian Institute of Technology*, Delhi, med en kandidatexamen i elektroteknik, och han avslutade *Post Graduate Diploma in Företagsekonomi* vid Indian Institute of Management i Ahmedabad 1987. Rajan vann guldmedalj för bästa *allround prestation* på IIT Delhi och var också en guldmedaljör på IIM Ahmedabad. Han disputerade vid MIT år 1991 på sin avhandling med titeln "Essays on Banking".

Han blev därefter den yngste ekonomiska rådgivaren och chefsekonomien på Internationella Valutafonden från oktober 2003 till december 2006. År 2005 publicerade Rajan den kontroversiella uppsatsen "*Has Financial Development Made the World Riskier?*". Rajan hävdade att den finansiella sektorns chefer uppmuntrades att ta risker som medför en viss risk att orsaka allvarliga negativa konsekvenser men i gengäld erbjuder generös ersättning under lång tid därefter.

Reaktionen på Rajans paper på den tiden var negativ. T.ex. kallade förre amerikanska finansministern och förre Harvardpresidenten Lawrence Summers varningarna "missriktade" och Rajan själv en "Luddite". Emellertid efter 2008 års ekonomiska kris kom Rajan synpunkter att ses som förutseende. I januari 2009 förkunnade *The Wall Street Journal* att nu "är det få som avfärdar hans idéer." Rajan har intervjuats om den globala krisen i den Oscarbelönade dokumentärfilm *Inside Job*.

SVENSKT GENERALKONSULAT I MUMBAI

I samband med Indienevenemanget "India Unlimited" som hölls den 4 september, höll även Sweden-India Business Council ett seminarium med Sveriges Generalkonsul i Mumbai, Fredrika Ornbrant.

Fredrika Ornbrant berättade att generalkonsulatet funnits i ett år, att det har två svenska anställda och tre indiska. Generalkonsulatet bevakar i första hand delstaterna Maharashtra, Gujarat och Goa. Dessa delstater har tillsammans 173 miljoner invånare och en tredjedel av de svenska företagen i Indien.

Både Maharashtra och Gujarat har en hög tillväxt på ca 8 % för året 2011-2012. Fram till år 1960 var dagens Maharashtra och Gujarat samma delstat. Maharashtra har länge varit en av Indiens mest industrialiserade delstater, Gujarat har seglat upp över horisonten relativt nyligen.

Gujarat har ofta framställts som en mycket näringslivsvänlig delstat. Det går fort att få olika tillstånd, korrruptionen är mindre, infrastrukturen är relativt bra och delstatsregeringen är lyhörd för näringslivets synpunkter. Detta har lett till att Maharashtra känner av konkurrensen, och även där har man blivit mer lyhörd.

I Maharashtra skall man ha val nästa

år, vilket föranleder en viss osäkerhet. I Gujarat har man haft val förra året, chefsminister Narendra Modi och hans parti BJP blev omvalda för tredje gången, vilket är rätt ovanligt i Indien.

Fredrika Ornbrant uppehöll sig lite grann vid Narendra Modi, som är en kontroversiell politiker. Han har ju beskyllts för att vara delaktig – åtminstone genom passivitet – vid upplöpan mot muslimer år 2002. Han uttrycker sig också drastiskt.

Men han har också rykte om sig att vara effektiv. Vid de allindiska valen nästa år, där de två huvudmotståndarna är Kongresspartiet och BJP, kommer med allra största säkerhet Narendra Modi att vara BJP:s kandidat till premiärminister.

Generalkonsulatet är en länk mellan svenska företag och indiska myndigheter. Man ordnar seminarier och informationsaftnar, bl.a. de så populära Nobelevens med tävlingar, frågesporter etc. Fredrika Ornbrant har lagt märke till att den unga generationen indier ofta inte vet någonting alls om Sverige, medan de äldre associerar Sverige till välfärd, tennisspelare m.m.

Generalkonsulatet utfärdar inte visum, det är outsourcat till ett privat företag.

"INDIA UNLIMITED"

Omedelbart efter generalkonsul Fredrika Ornbrants anförande anordnade Indiska Ambassaden ett evenemang kallat **India Unlimited**. Där hölls bl.a. en paneldebatt med **Ingegerd Råman**, glasdesignare, **Dheeraj Akolkar**, som färdigställt en film om Liv Ullman och Ingmar Bergman, **Ravi Venkatesan**, f.d. ordförande för Microsoft India och nu styrelseledamot i Volvo samt författare till boken *"Conquering the Chaos, Win in India, Win Everywhere"*, **Malin Mendel Westberg**, TV-journalist och författare till boken *Bombay Takeaway* samt **Göran Westerberg**, VD för Rusta AB som har öppnat ett kontor i India.

Paneldebatten handlade om det in-

diska "kaoset", om varför en indier gör en film om vår störste filmikon, kvinnans situation i Indien, om fattigdom, om Indienbilden i Sverige, om att indierna är varmare och mera hjälpsamma än svenskar etc. Debatten var mysig och ägde rum samtidigt som folk åt av indiska läckerheter. Dock tycker Nyhetsbrevets redaktör att "det indiska kaoset" fick för stort utrymme. Detta är något av en fördom. Indien är inte alls särskilt kaotiskt. Visst kan man få det intrycket när man kommer till Indien och ser trafiken och myllret av människor. Men faktum är att det indiska samhället inte är särskilt kaotiskt. Tvärtom brukar utlänningar klaga över byråkrati och formalism.

NU ÄR DET BILLIGT I INDIEN!

Nu är det rätt tid att resa till Indien. Rupien har förlorat ca 20 % gentemot den svenska kronan. De indiska resebyråerna och hotellen har som regel inte höjt sina priser. Tvärtom, den minskande turismen från Europa har fått dem att sänka priserna - förutom rupiens sjunkande värde.

Flygbolagen (åtminstone de som informerar Nyhetsbrevet) har hela tiden olika erbjudanden till Indien. I år tycks de flesta erbjudanden även gälla under hösten och vintern.

Svenskarna tycks vara ovanligt lite ressgugna kommande vinter. Efterfrågan på resor till länder som Indien, Kina, Mexico etc är ovanligt svag. Vi har ju ingen ekonomisk kris i Sverige, men troligen är det alla larmrapporter från euro-länderna som skrämmer.

TILL ER SOM HAR BETT...

...att bli uppsatta på Nyhetsbrevets postlista eller bett att bli borttagna: På grund av ett datorhaveri har vi förlorat dessa meddelanden, så tyvärr måste vi be er att skicka er anhöllan ännu en gång. Det gäller endast dem som hört av sig efter det förra Nyhetsbrevet!

forts på sid 2

na. Allt detta är fullt möjligt att göra, och alla i Indien vet egentligen att det är detta som behövs. Det fordrar bara lite politisk handlingskraft. Många hoppas nu på att denna handlingskraft skall infinna sig efter valen år 2014.

INDIEN

historisk översikt
det moderna Indien
hinduismen
kastsystemet
livsattityder
etikettsregler
bilder av Indien

av Indienanalytikern David Ståhl
Häftad, v + 130 sidor med kartor
Stockholm 2006

ISBN 91-631-9522-4

Beställes enklast via AdLibris

<http://www.adlibris.com>

MED RÄTT POLITIK KAN INDIEN GÅ OM KINA

Företagaren jag pratar med har en välskräddad västerländsk kostym och hans kritik av den indiska regeringen är inte nådig: Det är den mest korrupta någonsin. Indiens premiärminister, 80-åringen Manmohan Singh, får inte något utträttat. Hoppet står därför till en ny indisk regering, ledd av Narendra Modi, hävdar företagaren.

Tongångarna är vanliga bland indiska företagare här i Mumbai. Missnöjet är stort med att ekonomin går trögt. En årlig tillväxt på 5-6 procent räcker inte för att möta de förväntningar som skapats om en bättre framtid för Indien.

Singh var finansminister i början av 1990-talet, när Indiens ekonomi liberaliserades. Han tillhör Kongresspartiet, det parti som dominerat indisk politik självständigheten. Men inför valet 2014 behöver Kongresspartiet en ny kandidat. Den som pekas ut är den 43-årige Rahul Gandhi, ättling till Nehru och Indira Gandhi. Rahul Gandhi ser modern ut, han skulle kanske kunna bli en indisk Obama. Fast i politiska frågor ligger han lågt.

Kontrasten är tydlig mot hans troliga huvudmotståndare: Narendra Modi, chefsminister i delstaten Gujarat. Modi är känd som en handlingskraftig ledare som lockat investeringar till Gujarat. Alla litar dock inte på hans statistik över delstatens framgångar.

Modi är kontroversiell. Hans agerande som chefsminister under upploppen i Gujarat 2002 väcker upprörda känslor. Vittnen hävdar att polisen passivt såg på när butiker plundrades och över tusen människor dödade. Även inom Modis eget parti, det hindunationalistiska BJP, är det många som inte vill ha honom som premiärminister.

Valet i Indien är viktigt även för omvärlden. En bättre utveckling för 1,2 miljarder indier skulle kunna lyfta världsekonomin och skapa nya möjligheter för till exempel svenska exportföretag. Men för att detta ska ske krävs fortsatta reformer.

Indien jämförs ofta med Kina, där avsaknaden av politisk frihet gör det lättare att driva igenom beslut. Länderna är nästan lika stora, men Indien är en demokrati. Fördelarna med detta är uppenbara. I Kina tystas kritik ner och problem hemlighålls. I Indien utspelar sig däremot striderna inför öppen ridå. Bilden av Indien är mer kaotisk men också mindre tillrättalagd.

Kinas tillväxt är idag högre än Indiens. Men demografin talar till Indiens fördel. Med rätt politik kan Indien gå om Kina inte bara i antalet invånare, utan också ekonomiskt.

JONAS HELLMAN i SvD den 10 aug. 2013

Nyhetsbrevets kommentar: Bra att Indiens demokratiska system uppskattas. Tyvärr hör man ibland beundrande tongångar när det gäller Kinas "handlingskraft", vilket grundar sig på en okunnighet om vad som händer under ytan i Kina. I Indien utspelas det mesta "över ytan". När det gäller Narendra Modi så skall i rättvisans namn påpekas att han aldrig har kunnat bindas vid händelserna i Gujarat 2002. Han har t.o.m. frikänts i domstol från dessa beskyllningar. USA har hittills "vägrat" att ge honom visum, trots att han inte har ansökt om något. USA:s vägran upprör många indier, men Modi själv tar det lugnt, han har f.n. inga planer på att resa till USA.

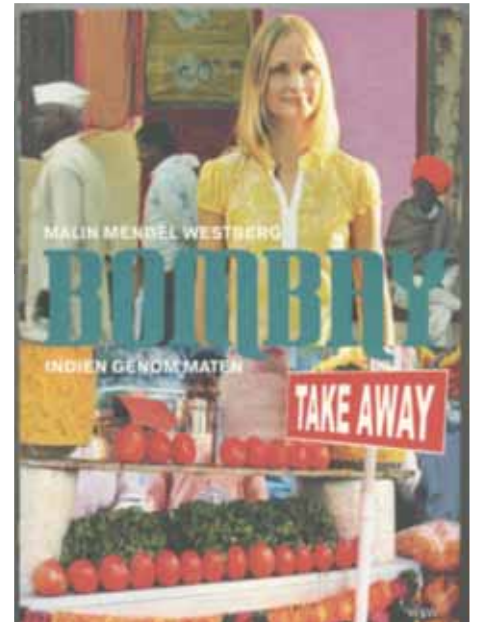
Bokrecension:

VÄGEN TILL INDIERNAS HJÄRTA...

Bombay Takeaway av Malin Mendel Westberg. Wahlström & Widstrand, 2013. ISBN 978-91-22351-1.

Att vägen till mannens hjärta går genom magen är en allmän kännedom, men visste ni att detsamma även gäller vägen till indiernas hjärta, oavsett om de är män eller kvinnor?

Malin Mendel Westberg fick idén när hon skulle intervjua Bombays förre borgmästare, som är mycket konservativ och motståndare till västerländskt inflytande. Borgmästaren är reserverad och stämningen lite spänd tills samtalet plötsligt glider över till indisk mat. Då

Den här boken närmar sig Indien på ett helt nytt sätt

tinat borgmästaren upp, atmosfären lättar, kontrahenternas olika bakgrund spelar mindre roll. Nästa gång (!) de träffas lär borgmästaren Malin Mendel Westberg att steka chapattis direkt på gaslågan och de äter räkcurry tillsammans sittande på golvet hemma hos borgmästaren!

Malin Mendel Westberg har lätt att få vänner i Indien, alltifrån den unge pojken som arbetar i det gästhus i Bombay som hon brukar bo på, till politiker och affärsmän. När hon kommer hem till folk så nästlar hon sig ofta ut i köket och talar med kvinnorna där (både tjänstefolk och familjemedlemmar) om både mat, ekonomi, politik - och män. På detta sätt lyckas hon tränga in i pri-

forts på sid 4

HAR NYHETSBRIVET EN DOLD AGENDA?

En läsare har reagerat mot Nyhetsbrevets skrivelser om kastsystemet i Indien. Senast gäller det artikeln i nummer 2/2013 "Alf Svensson vill avskaffa kastsystemet?"

Läsaren skriver:

Det typiska med nyhetsbrevet är att det hugger direkt om någon tidning/lärobok/individ skriver något negativt om Indien. Det är som att Indien bara får vara en framgångs-saga. Det finns inget både och i deras perspektiv, och jag frågar mig ibland vilken deras agenda är.

Senaste exemplet är då Alf Svensson i mars skrev en debattartikel på som tog fasta på kastproblematiken, och i vilken han tyckte att "EU måste tydligt ta upp frågan om diskriminering på grund av kast i sina dialoger med Indien". Det är en berörande och konstruktiv text och jag blev väldigt glad att en svensk politiker helt fokuserade på kastediskrimineringen i en debattartikel. Tyvärr var Indienspecialisten EMPATUM tvungen att skriva en motartikel i deras senaste nyhetsbrev (nr 2, 2013) som kritiserade Svenssons för att han ville avskaffa kastsystemet, vilket naturligtvis inte går (endast diskriminering utifrån kast kan avskaffas, även om det är svårt). Men istället för att ge komplimanger att denna viktiga fråga äntligen tas upp av en enskild politiker på en sådan hög nivå, så går Indienspecialisten till angrepp. Det är så himla synd! Men det är inte första gången utan ett mönster och jag blir illa berörd och provocerad.

Det är inte sant att Nyhetsbrevet förnekar allt dåligt som finns i Indien. Det gör inte indierna själva, inte ens indiska diplomater gör det. Har inte självaste premiärministern (indiska, alltså) kallar kastediskri-

minering för "hidden apartheid"? Nyhetsbrevet försöker kontra felaktiga påståenden, som t.ex. att en liter mjölk kostar 7 svenska kronor (DN), eller att man inte vågar fösa undan kor som står på vägen, eller att 85 % av indierna lever på mindre än 20 Rs/dag. Det betyder inte att Nyhetsbrevet förnekar att det finns folk som inte har råd att dricka mjölk, eller tvingas klara sig på mindre än Rs 20 per dag.

Nyhetsbrevet vägrar alltså inte att se några som helst fel med Indien och hugger inte direkt så fort någon skriver negativt om Indien, däremot ger det en knuff när någon skriver något uppenbart fel eller fördomsfullt om Indien.

När det gäller Alf Svensson så var det kanske mest rubriken som fick Nyhetsbrevet att reagera. Att EU skulle införa "avskaffandet av kastsystemet" som villkor för handelsavtal är inte särskilt begåvat. Ett sådant krav kan lätt leda till protektionism. Däremot är det väl menat, det håller vi med om.

Alla som läser det sista stycket i artikeln i Nyhetsbrev 2/2013 inser att Nyhetsbrevet egentligen sympatiserar med tanken bakom Alf Svenssons artikel.

Visst har Nyhetsbrevet en agenda - men den är inte dold! Vi vill sprida information om Indien. I detta ingår att kontra fördomsfulla skolböcker, felaktiga tidningsartiklar och mindre begåvade utsagor.

Vi beklagar om någon blir illa berörd, det är definitivt inte vår avsikt. Däremot glädjer det oss om några blir provocerade - i en debatt både får och skall man provocera!

vatlivet och levnadsomständigheterna hos alla sorters människor, både rika, medelklass och fattiga. Författaren tar aktiv del i matlagningen och lär sig recept. Dessa recept finns i boken. En av höjdpunkterna är när hon lagar och äter mat tillsammans med en kvinna och hennes dotter som bor på en trottoar. Maträtten heter khichuri - en gryta bestående av rödlök, ingefära, chili, ris, röda linser och tomat. Maträtten är praktisk ty ingredienserna är billiga och den kan lagas i en enda kastrull.

I boken beskrivs hur det lokala politiska partiet Shiv Sena, efter att ha drivit igenom namnbytet från Bombay till Mumbai, hårdlanserade den typiskt Maharashtra-rätten *vada pav*. Man ansåg att restaurangerna i Bombay mest serverade mat från övriga delar av Indien och att Maharashtra kök hamnat på undantag. Shiv Sena hårdlanserade *vada pav* och annan lokal mat bland restaurangerna i syfte att konkurrera ut de sydindiska restaurangerna. Men resultatet blev bara att *vada pav* och mat från övriga Indien existerar sida vid sida.

Boken innehåller intressanta skildringar av folks vardagsliv, hur de löser sina problem, hur barnen leker och mycket annat. På ett ställe i boken skriver hon: "De flesta Bombaybor verkar trots allt se möjligheterna framför problemen" Man är fenomenal på att utnyttja de möjligheter som finns. Kvinnor hackar grönsaker i pendeltågen på vägen hem. Man använder vägar som basarer under lågtrafik. "Samtidigt passar de på att umgås. Alla pratar oavbrutet med varandra". Indien är uppfinningsrika och har ett gott humör - och god mat!

Boken har en helt ny infallsvinkel, och man skall absolut inte tro att den är en receptbok eller bara handlar om mat.

FUSIONKONSERT

Den indiske musikern L. Subramaniam ger en konsert i Berwaldshallen. Tillsammans med Kavita Krishnamurti som en av Indien mest kända sångerskor, samt sju musiker kommer han att framföra några av sina mest kända kompositioner inom indisk klassisk musik, fusion och jazz. Med fusion menas en kombination av klassisk indisk och västerländsk musik. Nyhetsbrevets redaktör är lite skeptisk till fusionmusik, men han måste erkänna att L. Subramaniam är mycket bra.

Plats: Berwaldshallen, Dag Hammarskjölds väg 3 (Diplomatstaden), Stockholm.

Tid: 31 oktober kl 19.00

Biljettpris: 50-350 kr. Säljs på <http://www.berwaldshallen.se> samt tel 08-7841800 Kultur Direkt (Sergels Torg)